

BALADY A ROMANCE

I. část

- literární druh a žánr: lyricko-epické – sbírka balad a romancí
 - Balada pašijová – balada
 - Balada horská – romance
 - Balada dětská – balada
 - Balada česká – romance
 - Romance o černém jezeře – balada
 - Romance o Karlu IV. – romance
 - Romance o jaře 1848 – ?
 - Romance italská – něco mezi
 - Romance helgolandská – balada
 - Balada zimní – balada
 - Balada stará – stará! – balada
 - Balada tříkrálová – romance
 - Balada štědrovečerní – romance
 - Balada májová – romance
 - Balada rajská – romance
 - Balada o duši Karla Borovského – romance
 - Balada o polce – romance
 - Balada o svatbě v Kannaán – romance
- téma:
 - Balada pašijová – bolest matky a dítěte
 - Balada horská – soucit
 - Balada dětská – nepozornost
 - Balada česká – štěstí
 - Romance o černém jezeře – sebevražda
 - Romance o Karlu IV. – svéráznost česků
 - Romance o jaře 1848 – ?
 - Romance italská – boží vůle
 - Romance helgolandská – ukvapené jednání
 - Balada zimní – trest za špatné chování
 - Balada stará – stará! – nechtěné těhotenství
 - Balada tříkrálová – nečinnost lidí
 - Balada štědrovečerní – závist
 - Balada májová – nespokojenost
 - Balada rajská – nevěrnost žen
 - Balada o duši Karla Borovského – snaha o udržení českého jazyka / každý dobrý čin se počítá
 - Balada o polce – veselí
 - Balada o svatbě v Kannaán – biblický příběh o proměně vody ve víno

- motivy:
 - Balada pašijová – bolest, spasení, kříž
 - Balada horská – šťáva z jitrocele, listí z lesních jahod, obraz ježíše
 - Balada dětská – smutek
 - Balada česká – alkohol, spánek, štěstí
 - Romance o černém jezeře – tma, duše vlastenců, jezero
 - Romance o Karlu IV. – víno, povaha
 - Romance o jaře 1848 – ?
 - Romance italská – pušky, poprava
 - Romance helgolandská – poklad, mrtvola, sekera, loď
 - Balada zimní – šibenice, polštář, víno, hostie
 - Balada stará – stará! – řeka, mlýnská kola
 - Balada tříkrálová – podlézání, zlato, kadidlo, koruny
 - Balada štedrovečerní – sen, oslava
 - Balada májová – mísa, prsten
 - Balada rajska – nevěra, nuda
 - Balada o duši Karla Borovského – modlitba, český jazyk, brána do nebe, almužna
 - Balada o polce – polka, hudba, tanec
 - Balada o svatbě v Kannaán – svatba, džbány

- časoprostor: neurčitý
- kompoziční výstavba: chronologická

II. část

- lyrický subjekt: autor
 - Balada stará – stará! – Hlavní postava
- vyprávěcí způsoby: er forma
 - Romance o černém jezeře – ich forma
 - Balada stará – stará! – ich forma
- typy promluv: pásmo vypravěče
 - Balada dětská – dialog dítěte a smrti
 - Balada zimní – dialog čaroděje a oběšenců
 - Balada stará – stará! – monolog hlavní postavy
 - Balada májová – 1. půlka pásmo vypravěče, druhá půlka dialog hlavní postavy s pannou Petronilou
 - Balada rajska – Dialog Marie se svatou Eližbětou
 - Balada o duši Karla Borovského – Dialog postav
- veršová výstavba:
 - Balada pašijová – sudé verše
 - Balada horská – sdružený rým
 - Balada dětská – volný rým
 - Balada česká – sdružený rým
 - Romance o černém jezeře – ve sloce 4 verše rým sdružený, další 4 rým střídavý
 - Romance o Karlu IV. – obkročný rým
 - Romance o jaře 1848 – ve sloce 4 verše rým střídavý, další 4 rým sdružený
 - Romance italská – sudé verše
 - Romance helgolandská – střídavý?
 - Balada zimní – sdružený rým
 - Balada stará – stará! – volný rým
 - Balada tříkrálová – sdružený rým
 - Balada štedrovečerní – sudé verše
 - Balada májová – sdružený rým

Balada rajská – volný rým
Balada o duši Karla Borovského – sdružený rým
Balada o polce – sdružený rým
Balada o svatbě v Kannaán – obkročný rým

- postavy:

Balada pašijová:

Satan – ukřivděný, zlý
Bůh – chce, aby bylo lidstvo spaseno, snaží se vyhovět
andělé – snaží se vymyslet, jak Satanovi vyhovět

Balada horská:

Babička – moudrá, hodná
Dítě – lehce naivní, hodné

Balada dětská:

Dítě – hodné, má rádo svoji mámu, nemocné
Smrt – záludná
Matka – má starost o svoje dítě

Balada česká:

Paleček – dobrý člověk, alkoholik
Vesna – moudrá, mocná

Romance o černém jezeře:

Autor – má sebevražedné sklony, vlastenec

Romance o Karlu IV.:

Karel IV. – moudrý
Bušek z Vilhartic -- přesvědčivý

Romance o jaře 1848: ?

Romance italská:

Ugo Bassi – zbožný
Popravčí – zneužívají boha, zlí

Romance helgolandská:

John – neopatrný, stará se o svoji dceru

Balada zimní:

Čaroděj – zlomyslný
Oběšenci – zlí

Balada stará – stará!:

Hlavní postava -- bezmocná

Balada tříkrálová:

Ježíš – vidí do budoucnosti, chytrý
Josef – hodný
Marie – hodná
Tři králové – zmatení

Balada štedrovečerní:

Petr – závistivý, hodný, líbí se mu Andulička
Ježíšek – zlomyslný
Andulička –

Balada májová:

Hlavní postava – není spokojená se svým aktuálním manželem, zoufalá
Panna Petronila – hodná, snaží se hlavní postavě pomoci

Balada rajská:

Marie -- hodná
Sv. Elišběta – znuděná, zklamaná

Balada o duši Karla Borovského:

Sv. Petr – spravedlivý

Karel Havlíček Borovský – chytrý, má rád čechy/češtinu

Ježíš – hodný, milosrdný

Vdova – hodná, chudá

Balada o polce:

Lidé -- veselí

Balada o svatbě v Kannaán:

Ježíš – hodný, snaží se aby svatba proběhla bez problému

Marie – věří Ježíšovi, starostlivá

Ženich – líbí se mu nevěsta, těší se na svadbu

Nevěsta – hezká, má ráda ženicha

LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT

- většina děl Jana Nerudy byla poezie, ale napsal i některá prozaická díla, svými knihami se snažil ironicky/satiricky komentovat společnost. Navazuje na odkaz Karla Hynka Máchy.
- Hodnocení – Nesedne mi poezie (špatně se mi čte), až na pár výjimek nemám rád pochmurně laděná díla. Balady se mi tedy vůbec nelíbily, čím méně se báseň brala vážně, tím lepší.